

Kod ucznia	

**KURATORIUM OŚWIATY W GDAŃSKU
KONKURS Z HISTORII DLA UCZNIÓW
GIMNAZJÓW I ODDZIAŁÓW GIMNAZJALNYCH
III STOPIEŃ ELIMINACJI
2018/2019**

Instrukcja dla ucznia:

Zapoznaj się uważnie z zadaniami i wykonaj polecenia. Na wykonanie zadań masz **90 min.**

Łączna suma punktów do zdobycia wynosi **60.**

Wojewódzka Komisja Konkursowa życzy Ci powodzenia.

1. Zapoznaj się z opisami i podaj nazwy nauk pomocniczych historii.

A.	Nauka o herbach rodowych, ale również herbach miast, ziem i instytucji.
B.	Nauka o monetach, ale także innych środkach pieniężnych i papierach wartościowych.
C.	Nauka zajmująca się sposobami określania czasu, czyli systemem datowania.
D.	Nauka zajmująca się badaniem więzi rodzinnych między ludźmi na bazie zachodzącego między nimi pokrewieństwa i powinowactwa.

4/

2. Uporządkuj podane materiały pisarskie w kolejności chronologicznej ich wykorzystania.

A. glina

B. papier

C. papirus

D. pergamin

1 - 2 - 3 - 4 -

1/

3. Zapoznaj się z symbolem i zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Źródło: <http://tiny.pl/gS5j5>

Przedstawiony symbol to tzw. gwiazda z Werginy. Uważa się, że był on w starożytności uznawany za godło

A. Kartaginy

B. Macedonii

C. Persji

D. Rzymu

1/

4. Uzupełnij tekst źródłowy dotyczący powstania Rzymu.

Eutropiusz, Zarys dziejów od założenia miasta

Państwo rzymskie wywodzi początki swoje od (A.), który wraz z bliźnim bratem swoim (B.) urodził się jako syn westalki Rei Sylwii i rzekomo boga (C.) Chował się między pastuchami i trudnił się rozbojem, a mając lat 18 założył maleńkie miasto na Wzgórzu Palatyńskim 21 kwietnia w 3 roku 6 olimpiady.

Źródło: T. Maresz, K. Juszczyk, Historia w źródłach – nie tylko pisanych. Starożytność i średniowiecze, Toruń 2004, s.60.

3/

5. Zapoznaj się z modelem okrętu i zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Źródło: <http://tiny.pl/gS5jb>

Zaprezentowany model jest typowy dla czasów	A.	wojen grecko-perskich,	a nazwa dla tego typu okrętów to	1.	drakkar.
	B.	wojen punickich,		2.	galera.
	C.	podbojów wikingów,		3.	trirema.

1/

6. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

W okresie podbojów arabskich w VII-IX w. wyznawcom Allaha nie udało się

- A. złupić Konstantynopola.
- B. złupić Rzymu.
- C. pokonać wojsk wizygockich w Hiszpanii.
- D. pokonać wojsk sasanidzkich w Mezopotamii.

1/

7. Przyporządkuj nazwę średniowiecznej wsi służebnej do roli jaką wypełniała.

A.	Bartodzieje
B.	Cieśle
C.	Kobylniki
D.	Szczytniki

1.	hodowla koni
2.	hodowla pszczół
3.	wytwarzanie hełmów
4.	wytwarzanie tarcz i pawęży
5.	budowa obiektów z drewna

A - B - C - D -

2/

8. Zapoznaj się z opisami czterech pierwszych krucjat i wpisz do tabeli odpowiadające im cyfry rzymskie.

A.	Krucjata była bezpośrednią odpowiedzią na apel papieża Urbana II. W ramach niej wyruszyły dwie: ludowa i rycerska. Rycerska jako jedyna zakończyła się pełnym sukcesem krzyżowców.
B.	Krucjatą dowodziło dwóch monarchów: król Francji Ludwik VII i cesarz Konrad III. Zakończyła się klęską krzyżowców pod Doryleum i odstąpieniem od oblężenia Damaszku.
C.	Krucjatą dowodził król Francji Filip II August, cesarz Fryderyk Barbarossa i król Anglii Ryszard Lwie Serce. Wojska króla Anglii zdobyły Akkę lecz nie podjęły się oblegania Jerozolimy.
D.	Krucjata nie dotarła do Ziemi Świętej. Krzyżowcy zaatakowali Bizancjum, zajęli Konstantynopol i utworzyli na kilkadziesiąt lat Cesarstwo Łacińskie.

2/

9. Przyporządkuj odpowiednim stronom konfliktu właściwe opisy spośród podanych.

Szacunkowa liczba walczących: 27 tysięcy, 29 tysięcy
 Pochodzenie walczących: czeskie, litewskie, mazowieckie, niemieckie, polskie, ruskie,
 tatarskie, zachodniopomorskie, zakonne
 Dowodzący w bitwie: Dżalal ad-Din, Fryderyk von Wallenrode, Jan Žižka,
 Kuno von Lichtenstein, Lingwen Semen,
 Ulrich von Jungingen, Witold Kiejstutowicz, Władysław Jagiełło,
 Szacunkowa liczba zabitych: 3 tysiące, 8 tysięcy

Bitwa pod Grunwaldem	
	
Szacunkowa liczba walczących	
-	-
Pochodzenie walczących	
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
Dowodzący w bitwie	
-	-
-	-
-	-
Szacunkowa liczba zabitych	
-	-

4/

10. Zapoznaj się z postanowieniami unii Polski i Litwy, a następnie podaj miejsca, w których doszło do ich zawarcia.

Miejsce zawarcia unii	Fragment dokumentu
A.	<i>[...] Sejmy i rady ten oboj naród ma zawždy mieć wspólne koronne pod królem polskim, panem swym, i zasiadać tak panowie [litewscy] między pany [koronnymi] osobami swemi, jako postowie [litewscy] między posty [koronnymi] i radzić o spolnych potrzebach tak na sejmie, jako i bez sejmu, w Polsce i w Litwie.</i>
B.	<i>[...] Toteż, najjaśniejsza pani, niechaj Wysokość wasza przyjmie do tak wielce zbawiennego związku tegoż pana Jagiełłę, Wielkiego Księcia, na syna, a najjaśniejszą księżnę Jadwigę, córkę waszą najdroższą, królowę Polski, niechaj poślubi na prawą swą małżonkę. A sądzimy, że z tego wyniknęłaby chwała Boża, [...], ludziom zaszczyt i wzmożenie państwa.</i>
C.	<i>[...]Przede wszystkim[...] dla wzrostu i pomnożenia tejże chrześcijańskiej wiary, tudzież dla dobra i pożytku naszych panów, szlachty, starszyny i bojarów litewskiej ziemi [...] ziemię tę, którą jako pan i dziedzic prawy posiadamy, za radą i wspólną zgodą panów szlachty i bojarów, do naszego Królestwa Polskiego powtórnie przyłączamy.</i>

Źródło: Wiek V-XV w źródłach, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 195, 197-198; Wiek XVI-XVIII w źródłach, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 102.

3/

11. Uzupełnij tabelę wpisując nazwy opisanych zakonów .

A.	Zakon założony w 529 r. na Monte Cassino we współczesnych Włoszech. Jego członkowie nosili czarne habity. Żyli w odosobnionych wspólnotach, dzieląc czas między modlitwę, pracę i odpoczynek.
B.	Zakon założony w 1098 r. w Citeaux w dzisiejszej Francji. Jego członkowie nosili białe habity i byli zwolennikami ścisłego przestrzegania reguły św. Benedykta. Osiedlali się na pustkowiach, prowadząc własne gospodarstwa i uprawiając ziemię.
C.	Zakon zatwierdzony w Rzymie w 1216 r. przez papieża Honoriusza III. Jego członkowie nosili białe habity z czarnym kapturem i wędrowne kaznodziejstwo żebracze. Słynęli jako kaznodzieje i wrogowie heretyckich poglądów.
D.	Zakon zatwierdzony w Rzymie w 1223 r. przez papieża Honoriusza III. Jego członkowie nosili brązowe habity i wędrowne kaznodziejstwo żebracze. Głosili proste kazania i rozwijali ludową pobożność propagując szopki i jasełka bożonarodzeniowe.

4/

12. Zapoznaj się z freskiem i wykonaj polecenia.

Zródło: <http://tiny.pl/g5p3>

A. Podaj autora i tytuł przedstawionego dzieła.

.....

B. Wskaż obiekt i miasto, w którym fresk się znajduje.

.....

2/

13. Podaj łacińskie nazwy związane z ustrojem Rzeczypospolitej Obojga Narodów

A.	Określenie stosowane w odniesieniu do regenta państwa, funkcja sprawowana przez prymasa Polski.
B.	Indywidualne (prywatne) zobowiązania kandydata na króla Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
C.	Zasada ustrojowa, dająca posłowi prawo do zerwania obrad Sejmu i unieważnienia podjętych na nim uchwał.
D.	Sposób wyboru władcy poprzez osobisty udział całej szlachty w głosowaniu.

4/

14. Scharakteryzuj stosunki etniczne, religijne i gospodarcze w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI-XVII wieku.

- Przedstawionym herbem posługiwał się
- Zygmunt August.
 - Stefan Batory.
 - Zygmunt III Waza.
 - Władysław IV Waza.

Źródło: <http://tiny.pl/g517>

1/

16. Przyporządkuj do postaci, wydarzenia historyczne, w których wzięli oni udział. Do każdej osoby pasuje więcej niż jedna odpowiedź.

A. wojna polsko-rosyjska w obronie Konstytucji 3 maja	Józef Bem –
B. powstanie kościuszkowskie	Józef Chłopicki –
C. napoleońska wyprawa na Rosję	Jan Henryk Dąbrowski –
D. powstanie listopadowe	Tadeusz Kościuszko –
E. Wiosna Ludów	Józef Poniatowski –
F. powstanie styczniowe	Romuald Traugutt –

6/....

17. Przyporządkuj autora i kontekst historyczny do cytatów. Wykorzystaj nazwiska i kontekst spośród podanych. Jedno nazwisko i kontekst są zbędne.

- Otto von Bismarck, Napoleon Bonaparte, David Lloyd George,
Karol Marks, Mikołaj I Romanow*
- szarża 1. Pułku Szwoleżerów Gwardii Cesarskiej, na przełęcz Somosierra w Hiszpanii
 - Rozmowa z królem pruskim Wilhelmem IV
 - Posiedzenie Rady Międzynarodówki i Towarzystwa w Londynie
 - Konferencja pokojowa w Paryżu
 - Wybuch powstania styczniowego

Autor	Cytat	Kontekst
	„Zostawcie to Polakom. Dla nich nie ma nic niemożliwego.”	
	„Znam tylko dwa typy Polaków: tych, którzy się zbuntowali przeciwko mnie, i tych którzy pozostali mi wierni – jednych nienawidzę, drugimi gardzę.”	
	„Istnieje jedna tylko alternatywa dla Europy: albo azjatyckie barbarzyństwo pod przywództwem moskiewskim zaleje ją jak lawina, albo Europa musi odbudować Polskę, stawiając między sobą a Azją 20 milionów bohaterów, by zyskać na czasie dla dokonania swego społecznego odrodzenia.”	
	„Oddać Polakom śląski przemysł to jak dać małpie zegarek.”	

4/

18. Zapoznaj się z obrazem i zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Zródło: <http://tiny.pl/gS5lz>

Obraz francuskiego malarza Eugène'a Delacroix upamiętnia wydarzenia	A.	rewolucji francuskiej z 1789 r.,	wymierzonej przeciwko panowaniu	1.	króla Francji, Ludwika XVI.
	B.	rewolucji lipcowej,		2.	króla Francji Karola X.
	C.	Wiosny Ludów,		3.	cesarza Francuzów Ludwika Napoleona Bonapartego.

1/

19. Przyporządkuj wszystkie poniższe określenia typowe dla podanych epok.

burżuazja, inteligencja, magnateria, niewolnicy, nobile, patrycjat, patrycjusze, plantatorzy, plebejusze, plebs, pospólstwo, proletariat, szlachta, ziemianie

Epoka starożytna	Epoka feudalna	Epoka przemysłowa
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

3/

20. Ułóż wybrane wydarzenia z wojny secesyjnej w kolejności chronologicznej.

- A. akt kapitulacji wojsk Konfederacji
- B. atak wojsk Konfederacji na fort Sumter
- D. dekret Lincolna o zniesieniu niewolnictwa
- E. klęska wojsk Konfederacji pod Gettysburgiem
- F. secesja Karoliny Południowej
- G. zamordowanie Lincolna w Waszyngtonie

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 -

2/

21. Zapoznaj się ze zdjęciem z okresu I wojny światowej i odpowiedz na pytania.

Zródło: <http://tiny.pl/g54j>

A. Na podstawie umundurowania określ, z jakiej armii są przedstawieni żołnierze.

B. Wyjaśnij, jaki był powód obrażeń, których doznali przedstawieni żołnierze.

.....

2/

22. Zapoznaj się z tekstem źródłowym i podaj, do jakiego wydarzenia w historii Polski on nawiązuje.

Uchwała w sprawie roty przysięgi 6 pułku piechoty Legionów Polskich z lipca 1917 r.
Rota przysięgi, uchwalona na posiedzeniu tymczasowej Rady Stanu dn. 3 lipca r.b., nie zawiera w sobie istotnych warunków, pod jakimi żołnierz polski ze spokojnym sumieniem i w zgodzie ze swą ideą ślubować na nią może.

Rota przysięgi opiera się w swej istotnej części na fikcji obietnicy „przyszłego króla”. Pojęcie „Ojczyźnie mojej”, „Polskiemu Królestwu” są określeniami, których dotąd powszechnie w codziennym języku w Polsce się używa, a które mocarstw centralnych do niczego konkretnego nie zobowiązują.

Źródło: Wiek XX w źródłach, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1998, s.6.

.....

1/

Wypełnia egzaminator.

Zad. 1	Zad.2	Zad.3	Zad. 4	Zad. 5	Zad. 6	Zad. 7	Zad. 8	Zad. 9	Zad. 10	Zad. 11
..../4/1/1/3/1/1/2/2/4/3/4

Zad.12	Zad.13	Zad.14	Zad.15	Zad.16	Zad.17	Zad.18	Zad.19	Zad.20	Zad. 21	Zad 22
..../2/4/8/1/6/4/1/3/2/2/1

podpis sprawdzającego

suma punktów: